

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-1-025

(Ortak Girişim)

Karar Sayısı : 20-42/581-261

Karar Tarihi : 17.09.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Bilge YILMAZ, Kübra Dilara AYAR, Alican ŞENTÜRK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Baker Hughes Company

Temsilcileri: Dr. M. Fevzi TOKSOY, Burak Buğrahan SEZER
Bahadır BALKI, Ertuğrul Can CANBOLAT, Nabi Can ACAR,
Francalacı Sok. No:28 34345 Arnavutköy Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Saudi Aramco Development Company ile GE Oil & Gas UK Ltd. aracılığıyla Baker Hughes Company arasında petrol/doğal gaz uygulamalarında kullanılmak üzere metalik olmayan/kompozit ürünlerin geliştirilmesine yönelik üretim tesisleri kuracak ve işletecek bir ortak girişim kurulması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 16.04.2020 tarih ve 3736 sayılı ile giren ve 09.09.2020 tarih ve 9548 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 09.09.2020 tarih ve 2020-1-025/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Saudi Aramco Development Company (SADCO) ile GE Oil & Gas UK Ltd. (GE OIL)¹ aracılığıyla Baker Hughes Company'nin (BHC) ortak kontrolünde olacak ve petrol/doğal gaz uygulamalarında kullanılmak üzere metalik olmayan/kompozit ürünlerin geliştirilmesine yönelik üretim tesisleri kuracak ve işletecek olan yeni bir ortak girişimin (OG) kurulması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirim konusu işlemin temelini SADCO ve GE OIL arasında 24.02.2020 tarihinde imzalanan Hissedarlar Sözleşmesi (Sözleşme) oluşturmaktadır. Söz konusu işlem, SADCO ve BHC tarafından OG üzerinde ortak kontrol kurulmasına ilişkindir.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde, bir ortak girişimin anılan Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için i) ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ii) ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması unsurlarının birlikte sağlanması gerekmektedir.

¹ Ticari unvanı 01.06.2020 tarihinde Baker Hughes Energy Technology UK Limited (BHET UK) olarak değişen GE OIL; Baker Hughes Holdings LLC'nin tamamına sahip olduğu bir iştirakidir.

i) Ortak Kontrol

- (7) Dosyadaki bilgilere göre, SADCO ve BHC'nin her biri OG'nin sermayesinin %50'sine sahip olacaktır. Sözleşme'nin 6.1. maddesi uyarınca, Yönetim Kurulu (.....) SADCO tarafından (belirleyici oy yetkisi olmayan yönetim kurulu başkanı dâhil olmak üzere) ve (.....) BHC tarafından atanacak (.....) kurul üyesinden oluşacaktır. Bununla birlikte, Sözleşme'nin 6.3.(a) maddesine göre toplantı nisabı bakımından, SADCO'nun ve BHC'nin en az (.....) üyesi olmak üzere en az (.....) üyenin bulunması gerekmektedir. Yine, Sözleşme'nin 6.8. maddesi uyarınca, yönetim kurulu kararları, genellikle (.....) alınacaktır. Mahfuz konular bakımından ise SADCO ve BHC'nin atadığı üyelerden (.....) olumlu oyu bulunmalıdır. Söz konusu konular, (.....) içermektedir. Dolayısıyla hem SADCO hem de BHC, bahsi geçen mahfuz konulara ilişkin olarak veto hakkına haiz olacaktır.
- (8) Sözleşme'nin 7.1. maddesinde, her bir hissedarın hisse oranları ile uyumlu ve orantılı şekilde oy hakkı bulunacağı belirtilmektedir. SADCO ve BHC'nin her biri OG'nin sermayesinin %50'sine sahip olacağından mezkûr madde her iki taraf için de eşit oy hakkı anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, toplantı nisabı bakımından, hisselerin toplamda en az %(.....)'lik payı temsil eden hissedarların katılımı gerekmektedir. Ayrıca, Sözleşme'nin 7.4. maddesi uyarınca hissedarların karar alması bakımından genellikle hisselerin %(.....)'inden fazlasına sahip hissedarların olumlu oyu bulunmalıdır. Aynı zamanda, Sözleşme'nin 7.3. maddesine göre hissedarlık seviyesinde %100 hisseye sahip hissedarların oy birliğini gerektiren belirli kararlar da mevcuttur. Bu kararlar azınlık hissedarlara ilişkin ana sözleşme veya teşebbüs türünün değiştirilmesi gibi tipik hususları kapsamaktadır. Bu kapsamda hem SADCO hem de BHC hissedarlık seviyesinde karar verilecek tüm hususlarda veto hakkına haiz olacaktır.
- (9) Bununla birlikte, Sözleşme'nin 10.2. maddesi uyarınca, (.....). Ayrıca, Sözleşme'nin 8.1. maddesine göre (.....). Bu bilgiler kapsamında SADCO ve BHC'nin OG'nin stratejik ticari davranışları üzerinde ortak olarak belirleyici etkiye sahip olacağı dolayısıyla tarafların OG üzerinde ortak kontrol hakkına sahip olacağı değerlendirilmektedir.

ii) Tam İşlevsellik

- (10) Bildirim Formu'nda OG'nin tam işlevsel bir ortak girişim olacağı aşağıda sunulan nedenlerle açıklanmaktadır:
- OG, ticari faaliyetlerini kalıcı olarak sürdürebilmesine olanak veren gerekli tüm imkânlarla sahip olacaktır. BHC ve SAUDI ARAMCO, OG'nin cirosunun iki yıl boyunca (2020 ve 2021 yıllarında) sıfır olacağını ve 2022 yılında ise (.....) olacağını öngörmektedir. OG, ana şirketlerinden bağımsız olarak faaliyet gösterecek olup yeterli finansal kaynaklara, ilgili fikri mülkiyet haklarına erişim imkânına ve yeterli insan kaynağına sahip olacaktır.
 - Ana şirketlerin OG'ye yapacakları yatırımların², OG'nin faaliyetlerini bağımsız olarak ve kalıcı bir şekilde yürütmesini sağlayacak planlanan sermaye harcamaları ve işletme giderlerini karşılayacağı değerlendirilmektedir. Finansal kaynaklar, OG'ye kıyı RTP akış hattı³, kuyu içi üretim borusu sistemi⁴ (*downhole production tubing*) ve petrol ile doğal gazın haricindeki endüstriler için metalik olmayan ürünlere ilişkin

² Her bir ana şirket, OG'ye en fazla (.....) civarında bir yatırım yapmayı taahhüt etmiştir.

³ RTP akış hatları; esnek, metalik olmayan, kısa ve orta mesafelerde petrol, doğal gaz veya su taşıyan küçük çaplı boru hatları olup korozyon mukavemeti ve hızlı kurulumları sayesinde, çelik boru hatlarına alternatif bir çözüm olarak kullanılmaktadır.

⁴ Kuyu içi üretim borusu sistemi, sondaj kuyusunda petrol ve doğal gaz araması ve çıkarılması faaliyetlerinde kullanılan bir boru hattıdır.

bağımsız AR&GE çalışmalarını yürütme imkânı tanıyacaktır. Bununla birlikte, BHC, OG tarafından OG ürünlerinin MENA Bölgesi'nde üretilmesi ve satılması için OG'ye ilgili lisansları piyasa koşullarına uygun olarak (*arm's length*) sağlayacaktır. Bu doğrultuda, BHC ve OG arasında bir Bilgi Lisansı ve Eğitim Sözleşmesi imzalanacak olup bu sözleşme kapsamında BHC grubu belirli fikri mülkiyet haklarını OG'nin faaliyetlerinde kullanılması için lisanslayacaktır. Söz konusu sözleşme, aynı zamanda BHC'nin OG'ye ilgili eğitimleri vermesini de gerektirecektir. Ayrıca, OG, kendi çalışanlarına ve yönetimine sahip olacak olup CEO, CFO, COO ve CTO tarafından yönetilecektir. SADCO ve BHC, OG'nin 2021 yılında (.....) çalışan ve 2026 yılında (.....) çalışan istihdam edeceğini öngörmektedir. Bununla birlikte ana şirketler, OG'nin gerektirdiği şekilde OG tarafından işe alınacak veya OG'de geçici görevlendirilecek belirli nitelikli personeli hazır edecek olup bu iş ilişkileri, bir Geçici Görevlendirme Sözleşmesi çerçevesinde düzenlenecektir.

- Bahsi geçen kaynaklar, aynı zamanda OG'nin satış ve pazarlama faaliyetlerini bağımsız bir şekilde yürütmesini sağlayacaktır. Ayrıca OG'nin operasyonel bağımsızlığını garanti altına alan anlaşmalar bulunacaktır. SADCO ve BHC, OG'ye belirli hizmetleri sunmak üzere OG ile bir Hizmet Sözleşmesi imzalayacaklardır. Hizmet Sözleşmesi'ndeki hiçbir hüküm, OG'nin aynı veya benzer bir hizmeti alternatif sağlayıcılardan almasını veya söz konusu hizmeti kendisine sağlamasını engellemeyecektir.
 - OG'nin, ana şirketlerden herhangi bir girdi alımı yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. BHC OG'nin ürünlerinin üretilmesi ve MENA Bölgesi'nde satışı için ilgili fikri mülkiyet haklarını piyasa koşullarına uygun olarak OG'ye lisanslayacaktır. OG ana şirketlerden hizmet alma seçeneğine haiz olmakla birlikte söz konusu hizmetleri alma zorunluluğu bulunmamaktadır. OG'nin faaliyete geçmesinin akabinde, ürünlerini SADCO'nun iştiraklerine satmasını planlamaktadır.⁵ Bu satışlar, piyasa koşullarına uygun olarak gerçekleştirilecek olup geri kalan üretim ise OG tarafından MENA Bölgesi'nde bulunan müşterilere satılacaktır. Bununla birlikte, OG'nin ürünlerini BHC'ye satmasına yönelik bir plan bulunmamaktadır. Ayrıca ana şirketlerin siparişlerinin üçüncü taraflardan gelen siparişlere kıyasen önceliklendirilmesi planlanmamakta olup ana şirketlere, öncelikli muamele yapılmayacaktır.
 - OG'nin, petrol ve doğal gaz uygulamalarında kullanılmak üzere metalik olmayan/kompozit ürünlerin üretimini gerçekleştiren şirketlerin normal şartlar altında gösterdikleri faaliyetlerinin tamamını ve ortak girişim ürünlerinin üretilmesi ile pazarlanmasına yönelik faaliyetleri yerine getirmesi beklenmektedir. OG, pazarda bağımsız bir şekilde faaliyet göstereceği değerlendirilmektedir.
 - OG kalıcı bir şekilde faaliyet gösterecektir. Bildirim Formunda OG'nin en az 25 yıllık bir süre için faaliyet göstereceği ve bu sürenin uzatılabileceği ifade edilmektedir.
- (11) Bu çerçevede, bildirim konu işlem ile kurulacak ortak girişim şirketinin tam işlevsel, bağımsız bir iktisadi varlık niteliğinde olacağı ve bildirim konusu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi anlamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının öngörülen eşikleri aşması nedeniyle, işlemin izne tabi olduğu görülmektedir.

⁵ Bildirim Formunda söz konusu satışların OG'nin satışlarının tahmini olarak en fazla %(.....)'ını oluşturacağı ifade edilmektedir.

- (12) Bildirim konusu işlemde, taraflar petrol/doğal gaz uygulamalarında kullanılmak üzere metalik olmayan/kompozit ürünlerin geliştirilmesine yönelik üretim tesisleri kuracak, inşa edecek ve işletecek olan bir ortak girişim kurulmasını planlamaktadır. Kurulması planlanan OG, Suudi Arabistan'da üretim tesislerini kuracak, inşa edecek ve işletecek olup yalnızca MENA Bölgesi'nde ürünlerinin üretilmesi ve satılmasına yönelik faaliyet gösterecektir. OG tarafından üretilen ve satışı gerçekleştirilecek ürünler petrol ve doğal gaz uygulamalarında kullanılan RTP akış hatlarıdır. Bununla birlikte, OG, kendi ürünlerine ilişkin yardım ve mühendislik desteği sunacak olup ayrıca, petrol ve doğal gaz uygulamaları ile diğer sektörlerde kullanılmak üzere metalik olmayan ürünlere ilişkin araştırma, geliştirme ve yatırımlarını sürdürecektir. OG'nin özellikle kuyu içi üretim borusu sistemine ilişkin bir prototipin araştırma ve geliştirmesine yatırım yapacağı ifade edilmektedir. İşlem taraflarından SADC O'nun ana şirketi Saudi Arabian Oil Company (SAUDI ARAMCO), ham petrolün aranması, üretimi, pazarlanması ve rafine ürünlerin ve petrokimyasalların üretimi ile pazarlanması alanlarında faaliyet göstermekte olup Türkiye'de ihracat yoluyla ham petrol satışı alanında faaliyet göstermektedir. SAUDI ARAMCO'nun Türkiye'de herhangi bir iştiraki veya bağlı kuruluşu bulunmamaktadır. Diğer yandan BHC ise petrol ve doğal gaz geliştirme sektöründe bütünleştirilmiş petrol sahaları ürünleri, hizmetleri ve dijital çözümleri sunan global bir sağlayıcı olup Türkiye'de Baker Hughes Petrol Sahası Teçh. ve Hizm. Tic. Ltd. Şti. (BHC TÜRKİYE) ve GE Turkey Petrol ve Gaz Ltd. Şti. (GETPG) unvanlı iki iştiraki bulunmaktadır. BHC TÜRKİYE, petrol sahaları şirketlerine sondajlama, kuyu içi ölçümü ve testi, sondaj kuyusu tamamlama gibi teknik ve operasyonel hizmetlerin sağlanması ile birlikte endüstriyel makineler, sondaj ekipmanları ve kimyasalları da kapsayan ürünlere yönelik teknik ve operasyonel hizmetler sunmakta olup GETPG ise akış ve işleme (proses) teknolojileri, kontrol çözümleri, ölçümleme, algılama ve denetim teknolojileri dahil olmak üzere turbo makine ürünleri ve ürün çözümleri sunmaktadır.
- (13) İlgili teşebbüslerin faaliyetlerine bakıldığında, SADC O'nun esas olarak petrol sahaları hizmetleri, sondaj tesisleri üretimi, denizcilik tesisi gibi faaliyetlerde bulunan şirketlerin hisselerine sahip olduğu, bu şirketlere yatırım yaptığı ve bu şirketlerin proje geliştirme faaliyetlerini yürüttüğü; BHET UK'ın (GE OIL) ise petrol ve gaz arama ile üretiminde kullanılan su altı ve ikmal ekipmanının tasarlanması, söz konusu ekipmanın üretilmesi ve satılması, ayrıca bahsi geçen ekipmanının kurulumuna ve operasyonuna yönelik hizmetler sunulması alanında faaliyet gösterdiği görülmektedir.
- (14) Bu çerçevede OG'nin faaliyetlerinin MENA Bölgesi ile sınırlı olduğu ve OG'nin Türkiye'de faal olmayacağı dikkate alındığında bildirim konusu işlem neticesinde tarafların ve OG'nin Türkiye'deki faaliyetleri arasında herhangi bir yatay ve/veya dikey örtüşme bulunmayacağı anlaşılmaktadır.
- (15) Diğer yandan, taraflardan elde edilen bilgiler çerçevesinde her ne kadar tarafların ve OG'nin faaliyetleri dikkate alındığında, söz konusu işlemde Türkiye'de etkilenen bir pazar bulunmasa da işlem taraflarının küresel seviyede yürüttükleri faaliyetler göz önünde bulundurulduğunda; OG tarafından üretilen ve satışı gerçekleştirilecek olan ürünler petrol ve doğal gaz uygulamalarında kullanılan RTP akış hatlarıdır. SADC O'nun anılan pazarda küreselde bir faaliyeti bulunmamasıyla birlikte BHC'nin söz konusu pazardaki 2019 yılı pazar payı %(...)'dur. Bu bakımdan BHC'nin anılan pazardaki pazar payının düşüklüğü ve bu pazarda tarafların ve OG'nin Türkiye'de herhangi bir faaliyetinin bulunmaması gibi nedenler göz önüne alındığında küresel boyuttaki örtüşmeler bakımından herhangi bir rekabetçi endişenin bulunmayacağı değerlendirilmektedir.

- (16) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında pazardaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.